



بررسی سیاست گذاری جایگزین های حبس در ایران

مؤلف:

سمیه لطفی



سرشناسه : لطفی، سیمیه
عنوان و نام پدیدآور : بررسی سیاست‌گذاری جایگزین‌های حبس در ایران/ مولف سیمیه لطفی.
مشخصات نشر : تهران: سنجش و دانش، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری : ۲۰۱ ص.
شابک : 978-622-050957-8
وضعیت فهرست نویسی : قیفا
موضوع : مجازات‌های جایگزین زندان -- ایران
رده‌بندی : Alternatives to imprisonment -- Iran
رده‌بندی دیگری : HV۹۲۷۶/۵
ردیف کتابی دیگری : ۳۶۴/۶۸
شماره کتابشناسی ملی : ۶۱۱۱۷۰۰

عنوان: بررسی سیاست‌گذاری جایگزین‌های حبس در ایران

مولف: سیمیه لطفی

ناشر: سنجش و دانش

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۸

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۵-۰۹۵۷-۸

نشانی: میدان انقلاب. خیابان انقلاب. خیابان دانشگاه. پلاک ۱۲۶.

تلفن: ۰۲۱۶۱۲۶

«کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ می‌باشد»»

سازمان نشر و دانش

www.sanjesh.ir

sanjeshodanesh@iran.ir

قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال

ISBN: 978-622-05-0957-8



فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل نخست: زندان و ناکارآمدی آن	۱۴
مبحث نخست- زندان، اهداف، ویژگی و حقوق زندانیان	۱۶
گفتار نخست- مجازات	۱۶
گفتار دوم- اهداف مجازات	۱۷
بند نخست- ناکارکرد اخلاق، کیفر (توجیه تکلیف‌گرایانه)	۱۸
بند دوم- ناکارکرد فاعل، همدلی	۲۰
گفتار سوم- زندان	۲۲
گفتار چهارم- ویژگی‌های زندان	۲۳
بند نخست- سلب آزادی	۲۴
بند دوم- رسواکنندگی	۲۴
گفتار پنجم- خاستگاه حقوق زندانیان	۲۵
بند نخست- حقوق زندانیان در قوانین ایران	۲۹
بند دوم- حقوق زندانیان در قوانین اساسی ایران	۳۰
بند سوم- حقوق زندانیان در قوانین عادی ایران	۳۴
مبحث دوم- دلایل ناکارآمدی و تبعات منفی حبس	۳۵
گفتار نخست- دلایل ناکارآمد بودن حبس	۳۶
بند نخست- ناتوانی در پیشگیری از جرایم	۳۷
بند دوم- نابوایی در اصلاح و درمان به وسیله زندان	۴۰
گفتار دوم- دلایل عدم موفقیت برنامه اصلاحی، درمانی بزهکاران در زندان	۴۱
بند نخست- تراکم جمعیت زندان و کمبود فضای مناسب برای نگهداری زندانیان	۴۲
بند دوم- مشکلات و معضلات بهداشتی	۴۲
بند سوم- کمبود مأمور مراقب و مددکار زندان	۴۴
بند چهارم- پذیرفتن حبس به عنوان مجازات اصلی جرایم در قوانین جزایی	۴۴

۴۵	گفتار سوم- دلایل موافقین و مخالفین حبس
۴۵	بند نخست- دلایل موافقان حبس
۴۷	بند دوم- دلایل مخالفان حبس
۵۰	گفتار چهارم- تبعات منفی حبس
۵۱	بند نخست- جرم زا بودن و افزایش تکرار جرم
۶۰	بند دوم- مشکلات اقتصادی
۶۱	الف- اثر مستقیم
۶۲	ب- اثر غیرمستقیم
۶۳	بند سوم- بروز اختلالات و بیماری‌های روحی و روانی
۶۳	بند چهارم- اثر احساس مسئولیت بزه‌کاران
۶۴	بند پنجم- ایجاد احساس کینه‌توزی در محکومان
۶۴	گفتار پنجم- تأثیر زندان بر خانواده‌های محکومان
۶۵	بند اول- خلأ عاطفی
۶۶	بند دوم- افزایش احتمال طلاق
۶۷	بند سوم- مشکلات معیشتی برای خانواده محکومان
۶۹	فصل دوم
۶۹	در تبیین مجازات‌های جامعه‌مدار و تئوری‌های
۶۹	جرم‌شناسی مؤثر بر حبس
۷۰	مبحث نخست- اندیشه‌های زندان‌زدایی در تئوری‌های جرم‌شناسی
۷۰	گفتار نخست- جرم‌شناسی کلاسیک
۷۲	گفتار دوم- جرم‌شناسی واکنش اجتماعی
۷۳	بند نخست- جرم‌شناسی تعامل‌گرا
۷۶	بند دوم- جرم‌شناسی سازمانی
۷۷	بند سوم- جرم‌شناسی انتقادی
۸۲	مبحث دوم- مجازات‌های جامعه‌مدار
۸۲	گفتار نخست- مفهوم مجازات جامعه‌مدار
۸۴	بند نخست- جایگاه اولیه مجازات‌های جامعه‌مدار

۸۶	بند دوم - ارزیابی مجازات جامعه‌مدار در خاستگاه اولیه‌ی آن
۹۲	گفتار دوم - اهداف مجازات‌های جامعه‌مدار
۹۲	بند نخست - حذف یا کاهش ابرادات ناشی از کیفر حبس
۹۲	بند دوم - بازگشت مجدد محکومان به جامعه
۹۳	بند سوم - اجرای مطلوب‌تر عدالت
۹۳	بند چهارم - ترمیم خسارت بزه‌دیده
۹۳	گفتار سوم - گرایش نظام‌های مختلف کیفری به مجازات‌های اجتماعی
۹۵	گفتار چهارم - فرآیند ایجاد مجازات‌های جامعه‌مدار
۹۵	بند نخست - آزادی
۹۷	بند دوم - کیفرزدایی
۹۹	بند سوم - قضا زدایی
۱۰۲	گفتار پنجم - مزایای مجازات‌ها - جامعه‌مدار
۱۰۲	بند نخست - حفظ نظم و امنیت جامعه
۱۰۲	بند دوم - کاهش تورم جمعیت کیفری
۱۰۳	بند سوم - کاهش هزینه‌های ناشی از اجرای حبس
۱۰۳	بند چهارم - کاهش تکرار جرم
۱۰۴	گفتار ششم - ابرادات وارده بر مجازات‌های جامعه‌مدار
۱۰۴	بند نخست - ناکارآمد شدن مجازات و حقوق جزا
۱۰۴	بند دوم - بی‌اثر بودن برخی از مجازات‌های جایگزین
۱۰۷	فصل سوم:
۱۰۷	واکاوی مجازات جایگزین حبس
۱۰۸	مبحث نخست - مبانی و شرایط و قلمرو اعمال جایگزین‌های حبس
۱۰۸	گفتار نخست - مفهوم مجازات جایگزین حبس
۱۰۹	بند نخست - جایگزینی تقنینی
۱۰۹	بند دوم - روش‌های جایگزینی قضایی
۱۱۰	گفتار دوم - نقش اسناد بین‌المللی بر جایگزین‌های حبس
۱۱۲	گفتار سوم - سیر تحول سیاست جنایی ایران در قبال جایگزین‌های حبس
۱۱۲	بند نخست - پیش از انقلاب اسلامی

- بند دوم- پس از انقلاب اسلامی ۱۱۴
- الف- پس از انقلاب اسلامی تا سال ۱۳۷۸ ۱۱۴
- ب- بعد از سال ۱۳۷۸ ۱۱۵
- گفتار چهارم- شیوه‌های جایگزین‌های حبس ۱۱۶
- بند نخست- شیوه‌های سنتی جایگزین حبس ۱۱۶
- الف- آزادی مشروط ۱۱۸
- ب- تعلیق اجرای مجازات ۱۱۹
- ج- جزای نقدی ۱۲۰
- د- شیوه‌های مدرن جایگزین حبس ۱۲۱
- گفتار پنجم- شرایط اعمال مجازات‌های جایگزین حبس ۱۲۱
- بند نخست- شرایط مربوط به نوع جرم تحقق یافته ۱۲۲
- بند دوم- شرایط مرتکب یا محکوم علیه ۱۲۲
- بند سوم- شرایط مربوط به بزه ۱۲۳
- بند چهارم- وجود جهات تخفیف مجازات ۱۲۴
- گفتار ششم- ویژگی‌های جایگزین حبس ۱۲۵
- بند نخست- جامعوی و مشارکتی بودن ۱۲۵
- بند دوم- دو سویه و توافقی بودن ۱۲۶
- بند سوم- دارای ضمانت اجرا ۱۲۷
- بند چهارم- عدم طرد مجرم از اجتماع ۱۲۸
- بند پنجم- موصوف به «جایگزین» ۱۲۹
- بند ششم- مستقل نبودن ۱۲۹
- گفتار هفتم- محدوده و قلمرو جایگزین حبس ۱۲۹
- بند نخست- موارد اجباری ۱۳۰
- الف- جرایم عمدی تا مجازات سه ماه حبس ۱۳۰
- ب- جرایم عمدی از نود و یک روز تا شش ماه حبس ۱۳۰
- ج- جرایم غیر عمدی ۱۳۱
- ت- جرایمی که نوع و میزان آنها در تعزیر مشخص نشده است ۱۳۱
- بند دوم- موارد اختیاری ۱۳۱

- الف- جرایم عمدی دارای مجازات از شش ماه تا یکسال ۱۳۲
- ب- جرایم غیرعمدی بیش از دو سال حبس ۱۳۲
- بند سوم- ممنوعیت‌های اعمال جایگزین حبس ۱۳۲
- الف- جرایم عمدی دارای حبس بیش از یک سال ۱۳۲
- ب- جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور ۱۳۳
- ج- مجرمین سابقه‌دار ۱۳۳
- د- تعدد جرایم عمدی ۱۳۴
- مبحث دوم- بررسی انواع جایگزین‌های نوین حبس ۱۳۴
- گفتار نخست- دوره مراقبت ۱۳۵
- بند نخست- انواع دوره مراقبتی ۱۳۶
- الف- به عنوان جایگزین ساعات حبس ۱۳۶
- ب- دوره مراقبت ضمن تعین اقسای صدور حکم ۱۳۶
- ج- دوره مراقبت ضمن تعلیل رای حکم ۱۳۷
- بند دوم- ویژگی‌های دوره مراقبت ۱۳۷
- بند سوم- ایرادات وارد بر دوره مراقبت ۱۳۷
- گفتار دوم- حبس خانگی و نظارت الکترونیکی ۱۳۸
- بند نخست- اهداف حبس خانگی و نظارت الکترونیکی ۱۳۹
- بند دوم- ایرادات در قوانین مربوط به حبس خانگی و نظارت الکترونیکی ۱۴۰
- بند سوم- فواید حبس خانگی و نظارت الکترونیکی ۱۴۱
- بند چهارم- تفاوت حبس خانگی با نظارت الکترونیکی ۱۴۱
- گفتار سوم- خدمات عمومی رایگان (کار عام‌المنفعه) ۱۴۲
- بند نخست- اهداف و مزایای خدمات عمومی رایگان ۱۴۵
- بند دوم- ایرادات وارد بر خدمات عمومی رایگان ۱۴۷
- بند سوم- الزامات ناظر بر خدمات عمومی رایگان (عام‌المنفعه) ۱۴۸
- الف- مشارکت دستگاه قضایی ۱۴۸
- ب- مشارکت افراد جامعه و جمعیت‌های محلی ۱۴۸
- ج- مشارکت رسانه‌های گروهی ۱۴۹
- د- مشارکت سازمان‌ها و نهادهای غیردولتی ۱۴۹

بند چهارم - خدمات پیش‌بینی شده برای کار محکومان جایگزین حبس براساس آیین‌نامه اجرایی ماده ۷۹ قانون مجازات اسلامی	۱۴۹
گفتار چهارم - جزای نقدی	۱۵۱
بند نخست - مزایای جریمه نقدی	۱۵۱
بند دوم - ایرادات جزای نقدی بعنوان جایگزین حبس	۱۵۲
گفتار پنجم - جزای نقدی روزانه	۱۵۳
بند نخست - قواید جریمه روزانه	۱۵۵
بند دوم - ایرادات وارد بر جزای نقدی روزانه	۱۵۶
بند پنجم - محرومیت از حقوق اجتماعی به عنوان جایگزین حبس	۱۵۶
گفتار ششم - ایرادات محرومیت از حقوق اجتماعی بعنوان جایگزین حبس	۱۵۷
بند نخست - ایرادات وارد بر مجازات‌های محرومیت از حقوق اجتماعی	۱۵۷
گفتار ششم - آیین‌نامه مربوط به جایگزین‌های حبس	۱۵۹
فصل چهارم:	۱۶۲
چالش‌های قانونی و قضایی - اجرائی جایگزین‌های حبس	۱۶۲
مبحث نخست - محدودیت و خلاهای قانونی جایگزین‌های حبس	۱۶۴
گفتار نخست - فقدان معیار برای تعیین میزان محرومیت از خدمات اجتماعی	۱۶۴
گفتار دوم - وجود شرط غیرضروری در تعدد جرائم	۱۶۴
گفتار سوم - احکام قطعی پیش از لازم اجرا شدن مجازات جایگزین حبس	۱۶۵
گفتار چهارم - ممنوعیت اعمال جایگزین‌های حبس در طیف وسیعی از جرائم	۱۶۶
گفتار پنجم - خروج تمامی جرائم امنیتی از دایره ارفاق مجازات جایگزین حبس	۱۶۸
مبحث دوم - چالش‌های اجرایی - قضایی جایگزین‌های حبس	۱۶۹
گفتار نخست - فقدان آموزش‌های جرم‌شناختی	۱۶۹
بند نخست - حبس‌گرایی مقامات قضایی	۱۷۳
بند دوم - صدور حکم نامتناسب	۱۷۷
الف - امکان لطمه به حقوق بزه‌دیده	۱۷۷
ب - آسیب دیدن کرامت انسانی محکومان	۱۷۹
گفتار دوم - مهیا نبودن ملزومات و سازوکارهای لازم	۱۸۱